

ÅRSRAPPORT 2015

INNHold

Året 2015 5

Fagpolitisk ledelse 6

Alternativ rapport til FNs rasediskrimineringskomité (CERD) 6

Mayday, mayday: Trygghet på Middelhavet nå! 6

Novemberpogromen 6

Nettside for skoleverket 9

Konferanse om høyreekstremisme i Norge og Norden 9

Markeringene mot Pegida 9

Anmeldelser av hatefulle ytringer 10

Mer humanitet nå! 10

Internasjonalt prosjekt:

Samarbeid med Romani CRISS 10

100 år siden folkemordet på armenerne 13

Konferanse om asylsøkeres rettssikkerhet 13

Informasjonsprosjekt overfor nyankomne asylsøkere 13

Et kritisk blikk på Trandum utlendingsinternat 13

Endelig avslag. Møter med lengeværende papirløse 14

Benjaminprisen 2015 14

Tale

Ved 100-årsmarkeringen for folkemordet på armenerne 18

Agenda X 22

JobbX 27

Rådgivningskontoret 30

Økonomi, organisering, styre og stab 33

Kjønns- og etnisk likestilling 2015 34

ANTIRASISTISK SENTER

Antirasistisk Senter er et uavhengig senter som jobber for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge. Visjonen er et kulturelt mangfoldig og sosialt rettferdig samfunn.

Antirasistisk Senter har en fagpolitisk ledelse og tre avdelinger Agenda X, JobbX og rådgivingstjenesten.

Antirasistisk Senter jobber med å avdekke, dokumentere og motarbeide rasisme. Antirasistisk Senter bevisstgjør og informerer om rasistisk diskriminering og mobiliserer personer med minoritetsbakgrunn.

ÅRET 2015

2015 var året en ny dysterhet begynte å feste seg i Europa.

Året begynte brutalt med terrorangrepet på Charlie Hebdo og et jødisk supermarked i Paris. Dette ble fulgt av terrorangrepene i København, hvor blant annet Dan Uzab ble drept mens han forsøkte å beskytte menneskene som var samlet til fest inne i synagogen. Ansiktene til de drepte fortjener å bli stående i vårt felles minne.

Det er ingen tvil om at angrepene ga vind i seilene til islamofobe krefter. Utover våren kom den humanitære katastrofen omkring Middelhavet i fokus. Det usynlige ansiktet til Alan Kurdî, der han ligger ned mot sanden på en tyrkisk strand, vil også bli stående i minnet.

For Norges del var våren og sommeren preget av empati og solidaritet. Noe endret seg imidlertid i oss da flyktningene i større grad nådde våre breddegrader. Norske myndigheter var ikke beredt. Situasjonen framsto raskt som kaotisk, med et apparat som viste seg uforberedt på å ta imot sårbare mennesker, en ofte uverdigg situasjon utenfor politiets ankomstregistrering for asylsøkere på Tøyen, og tilløp til panikk i politiske kretser og media. At mange asylsøkeres rettigheter ble krenket og tilsidesatt, kan det nå være liten tvil om.

Parallelt med dette begynte dysterheten å feste seg. Hatefulle innlegg som først opprørte oss når vi så dem i kommentarfeltene, ble etter hvert den frykten flere tok til seg – engstelsen for de andre, usikkerheten omkring hvem de var, alle disse menneskene som flyktet hit. Et Europa som i sin tid nedkjempet Nazi-Tyskland og dets allierte, mente at det plutselig hadde sett undergangen i øynene – og det var menneskene på flukt. Et kontinent med 700 millioner mennesker viste seg å slite med å møte 1 million flyktninger på verdig vis. Her hjemme innkasserte Hege Storhaug omsider på den frykten hun hadde jobbet hardt med å bygge opp gjennom mange år, og fikk en formidabel bestselger med en av de mest islamofobe utgivelsene vi har sett i Norge.

For Antirasistisk Senter var det et år for protester, men også et år for å fortsette det grunnarbeidet medarbeiderne våre gjennomfører daglig for å prøve å gjøre dette samfunnet litt bedre. Flertallet av våre ansatte er på et vis eller annet ungdomsarbeidere. Jobben deres handler om å hjelpe ungdom ut i arbeid, eller på annet vis sørge for at oppvoksende ungdom finner sin plass i dette samfunnet, uavhengig av bakgrunn.

Dette er også motsatsen til den populære dysterheten – det daglige arbeidet ansikt til ansikt med menneskene som faktisk lever sammen i dette samfunnet, et arbeid som er umulig uten noe så enkelt, og så avgjørende, som håp.

*Rune Berglund Steen, leder
Antirasistisk Senter*

FAGPOLITISK LEDELSE

Antirasistisk Senterer ledelse er aktive deltakere i den offentlige debatten. Ledelsen administrerer hele Senteret, driver holdningsskapende arbeid, utfører dokumentasjons- og informasjonsarbeid, holder foredrag og produserer informasjonsmateriell til myndigheter, skoler og andre. Ledelsen har et bredt kontaktnettverk, blant organisasjoner og offentlige myndigheter – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Alternativ rapport til FNs rasediskrimineringskomité (CERD)

Antirasistisk Senter avsluttet i 2015 arbeidet med alternativ rapport til Norges 21./22. rapport til FNs rasediskrimineringskomité (CERD).

Den alternative rapporten Alternativrapporten setter søkelyset på myndighetenes oppfølging av forpliktelsene i forhold til FNs rasediskrimineringskonvensjon og kommenterer på myndighetenes egen rapport til komiteén. Antirasistisk Senter ledet arbeidet, der atten organisasjoner deltok, og ytterligere fem sluttet seg til det ferdige resultatet. Rapporten ble oversendt departementet og FN-komiteén i mai 2015, og den kan lastes ned her fra antirasistisk-senter.no

Høring i FNs rasediskrimineringskomité Arbeidsgruppa deltok også under høringen om rapporten, som foregikk i ved hovedkvarteret for FNs høykommissær for menneskerettigheter i Genève 17.-18. august. De som representerte arbeidsgruppa var: Fakhra Salimi, MiRA-senterets leder; Lone Johansen for Krisesentersekretariatet; Ervin Kohn, forstander for Det Mosaiske Trossamfund; Susanne Demou Øvergaard, leder for Skeiv Verden; Anita Rathore fra OMOD, Anita Garrod fra Romers Rettigheter; koordinator for arbeidsgruppa, Mari K. Linløkken, Antirasistisk Senter; Rune Berglund Steen leder for Antirasistisk Senter, samt Maria Wasvik, rådgiver ved Antirasistisk Senter.

Fram mot høringen i Genève samarbeidet arbeidsgruppa også med Ligestillingsombudet og Senter for Menneskerettigheter om et informasjonsmøte om rapporteringen, og forventninger til høringen.

Rapporten ble godt mottatt av komiteen, og mange av våre bekymringer og anbefalinger er også reflektert i komiteéns avsluttende kommentarer. Komiteemedlem

Marc Bosuyit, som var landansvarlig for Norge, betegnet NGO-rapporten som «en veldig imponerende, koordinert rapport, ekstremt nyttig for vårt arbeid».

Antirasistisk Senter fortsetter arbeidet med å følge opp komiteéns anbefalinger i samarbeid med de andre organisasjonene i arbeidsgruppa. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet støttet arbeidet med rapporten og deltakelsen i Genève økonomisk.

Mayday, mayday: Trygghet på Middelhavet nå!

I løpet av våren 2015 var det en stor økning i antallet flyktninger som krysset Middelhavet for å nå tryggheten i Europa. Mange overlevde ikke, men ble skylt i land på greske og tyrkiske strender. Onsdag 29. april organiserte vi, i samarbeid med Foreningen av tolvte januar, Amnesty International Norge, Ungdom Mot Rasisme, PRESS – Redd Barna Ungdom, Sosialistisk Ungdom og Rød Ungdom, en markering i Oslo sentrum for å understreke vårt krav om at Norge må sette inn skikkelige ressurser, og bidra til at den europeiske innsatsen i Middelhavet utvides fra å patruljere grenser i et begrenset område til å ha bredt fokus på redningsarbeid.

Markeringen tok form av en «flash mob» – en overraskende felles gjennomføring av en symbolsk handling. Alle som ønsket å delta, ble bedt om å møte opp midt på Rådhusplassen klokken 16.00 for instruksjoner. Derfra gikk vi samlet til Eidsvoll's plass utenfor Stortinget, der vi alle la oss ned samtidig uten å si noe. Vi ble liggende helt stille for å symbolisere og minnes alle flyktningene som til da hadde mistet livet på flukt over havet, mens det ble holdt noen få appeller. Stuntet fikk blant annet oppmerksomhet i internasjonale medier som Al Jazeera.

Novemberpogromen

Det mosaiske trossamfund og Antirasistisk Senter arrangerte 9. november et miniseminar på Kulturhuset

Mayday, mayday. Markering på Eidsvolls plass 29. april 2015.

Øverst fra venstre: Antirasistisk Senter på CERD. 100-årsmarkering for folkemordet på armenerne. Konferanse om høyreekstremisme 29. til 30. april. Novemberprogrammen og et kort seminar om «Krystallnatten» 9. november på Kulturhuset.

ved Youngstorget, og et fakkeltog fra samme sted, for å markere minnet om novemberpogromene i Tyskland og Østerrike i 1938. Nazimyndighetene ga natten mellom 9. og 10. november navnet «Krystalnacht».

Seminaret, en panelsamtale, fokuserte på temaet ytringsklima. Hvordan kunne novemberpogromene finne sted i Tyskland, Europas kulturelle og vitenskapelige høyborg, før krigen? Er det interessant for oss i 2015 å lære noe av det som skjedde i Tyskland i perioden 1925–1938? I panelsamtalen deltok professor Einhart Lorenz, politisk redaktør Marie Simonsen og kommentator Anders Giæver.

Det påfølgende fakkeltog gikk til Nationaltheatret, hvor det ble holdt appeller, blant annet fra ordfører Marianne Borgen og teatersjef på Nationaltheatret, Hanne Tømte. Nationaltheatret var valgt som destinasjon på grunn av oppsetningen av Klassen vår, som tar utgangspunkt i en massakre på jøder i Polen under annen verdenskrig. Flere hundre kvinner, barn, gamle og unge ble tvunget inn i en låve. Låven ble tent på og de brant i hjel, mens landsbybeboerne som tente på, stod utenfor og betraktet det hele.

En rekke organisasjoner var tilknyttet markeringen av Novemberpogromene, som Det mosaiske trossamfunn og Antirasistisk Senter har markert årlig siden 2013.

Nettside for skoleverket

Like etter terrorangrepene 22. juli 2011 gikk Antirasistisk Senter inn i et samarbeid med Helle Gannestad, AUF-medlemmet som uttalte ordene: «Når en mann kan skape så mye ondt – tenk hvor mye kjærlighet vi kan skape sammen.» Antirasistisk Senter fikk laget armbånd med dette sitatet påskrevet, og avtalte med Helle at inntekten fra salget skulle gå til skolerettet aktivitet for å forebygge rasisme og ekstremisme. I 2013 fikk vi tilskudd fra Utdanningsdirektoratet, som sammen med inntektene fra salg av armbåndene blir brukt til en ny nettside mot rasisme til bruk i skolen. Nettsiden skal være klar til lansering i løpet av skoleåret 2015/16.

I 2015 har arbeidet med skolenettsiden for det meste dreid seg om innhold. Antirasistisk Senter inngikk samarbeid med det unge visjonære webdesignbyrået Railway, som står for den grafiske utformingen av siden. Primært skal nettsiden kunne brukes av elever og lærere på alle klassetrinn, men den utformes sånn at

den også kan være et oppslagsverk for andre. I tillegg til den grafiske utformingen forholder vi oss også til Kunnskapsløftet, en forutsetning for at nettsiden skal kunne brukes i skoleverket. Sidene består av artikler, filmer og historiske bilder tilpasset de enkelte trinn. I tillegg vil det være en quiz for hvert tema som lærere kan bruke som en pekepinn på hvor mye elevene har fått med seg av stoffet. Vi gleder oss stort til lanseringen i 2016!

Konferanse om høyreekstremisme i Norge og Norden

Antirasistisk Senter, Norsk Folkehjelp og Stiftelsen Internasjonalt Hus arrangerte 29. og 30. april en todagerskonferanse om kampen mot høyreekstremisme i storsalen på Litteraturhuset i Oslo. Den første dagen hadde fokus på Norge etter 22. juli: Hva er situasjonen? Hva har vi gjort riktig etter 22. juli? Hva har vi ikke gjort, som vi burde ha gjort? Og først og fremst: Hva trenger vi å gjøre framover? Den andre dagen hadde fokus på utviklingen i Norden, med innledere fra våre naboland.

Blant innlederne var Hadia Tajik, Mustafa Can, Harald Stanghelle, Laila Bokhari, Mani Hussaini, Trond Henry Blattmann, Kjetil Stormark og Sylo Taraku. Konferansen var støttet av Fritt Ord.

Markeringene mot Pegida

I begynnelsen av året så enda en ny, kortlevd norsk ekstremistisk bevegelse dagens lys. Etter modell fra en tysk gruppe som hadde arrangert ukentlige marsjer i Dresden fikk vi Pegida Norway. PEGIDA – Patriotiche Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes (tysk for patriotiske europeere mot islamisering av Aftenlandet) – startet opp i Tyskland sent i 2014, og har fremdeles store demonstrasjoner der. Den første norske demonstrasjonen samlet et forholdsvis stort antall mennesker, ca. 200, noe som er mer enn vi har sett arrangert av disse grupperingene før, ledet an av den til da relativt ukjente Max Hermansen.

Antirasistisk Senter deltok i organiseringen av demonstrasjoner som var ment å samle bredt og markere samhold og mangfold. Dette ble viktige markeringer fordi de viste den manglende støtten Pegida hadde blant folket. Disse markeringene med taler og musikk ble mye større enn Pegidas demonstrasjoner. Antallet i Pegida-demonstrasjonene gikk stadig nedover fra uke til uke, og etter hvert ble demonstrasjonene stadig færre med stadig færre deltagere.

Pegidas endelige sammenbrudd skyldes nok først og fremst indre motsetninger og dårlig organisering, men motdemonstrasjonene var en viktige markeringer med tung symbolbetydning, spesielt fordi det ble så mye større og bredere enn Pegida, tross deres insistering på at «vi er folket».

Anmeldelser av hatefulle ytringer

Antirasistisk Senter har tidligere anmeldt blogginnlegg med dypt rasistisk og antisemittisk innhold. Ett av disse har det endelig blitt kjørt sak på bakgrunn av, og saken er avsluttet. En 35 år gammel mann oppfordret til rasekrig, hetset jøder som parasitter og omtalte afrikanere som halvaper. Oslo tingrett dømte ham i november 2015 til 45 dagers betinget fengsel for rasistiske ytringer.

Vi ser dessverre flere og flere sterkt hatefulle ytringer hvor en del trækker farlig nær eller over linjen med tanke på oppfordring til vold. Antirasistisk Senter har normalt hatt en svært forsiktig tilnærming til anmeldelser, og det har kunnet gå et par år mellom hver gang vi har levert en anmeldelse. Vi har imidlertid sett en nokså klar endring i negativ retning de siste 2-3 årene, med et økende antall rasistiske ytringer også av voldelig karakter, og har derfor valgt å anmelde flere personer for hatefulle ytringer i løpet av nokså kort tid. Ytringene har vært fremsatt i sosiale medier. I et av tilfellene var det en aktiv etnisk norsk lokalpolitiker som hadde kommet med utsagn som «skyt hver eneste jævla muslim», mens det i et annet tilfelle var en privatperson med minoritetsbakgrunn som kom med svært antisemittiske utsagn, deriblant «Hitler gjorde en jævlig dårlig jobb gasse hver og en av dere, og måtte noen gjøre jobben han aldri fikk gjort ferdig en dag».

Vi har også anmeldt en hel kommentartråd under en artikkel om muslimske turister som hadde satt seg ned for å be under en bro i Fredrikstad. Under bildet kom det svært dehumaniserende og hatefulle utsagn fra en rekke ulike personer, hvor flere kom med forslag om hvordan man kunne ha tatt livet av muslimene. Vi valgte å anmelde hele tråden. Vi har også anmeldt trusler fremsatt mot Ap-politiker Hadia Tajik på en lukket facebookgruppe. Det kan ikke være akseptabelt at man ønsker eller fantasierer om andre menneskers død på offentlige arenaer, og det kan ikke lenger være forbundet med en opplevelse av total straffrihet å drive med slikt. Det må rett og slett etableres noen skranker, gjennom en moderat og prinsipielt betont håndhevelse av det eksisterende lovverket.

Ingen av sakene vi anmeldte i 2015 var ferdigetterforsket ved årsskiftet.

Mer humanitet nå!

27. august organiserte vi en markering foran Stortinget for nåde og medmenneskelighet i norsk asylpolitikk. Utgangspunktet var utlendingsmyndighetenes behandling av Utøya-overlevende Mubarak Haji Ahmed.

Broren ble drept på Utøya. Faren døde i august 2015, fem dager etter at han ble sendt ut fra Norge. Utlendingsnemnda hadde besluttet at også Utøya-overlevende Mubarak Haji Ahmed skulle sendes ut av Norge – fordi foreldrene hans løy om hvor de var fra da han selv var ti år gammel. Mubarak skulle tvinges til å forlate sin kone og sin datter på to måneder. I stedet for at Mubarak fikk lege sine sår i fred, har Norge valgt å påføre ham og hans familie nye sår.

Det ble holdt appeller blant annet av biskop Ole Christian Kvarme og stortingsrepresentant Heikki Holmås.

Internasjonalt prosjekt:

Samarbeid med Romani CRISS

I 2014–2015 samarbeidet vi med rettighetsorganisasjonen Romani CRISS, en NGO med base i Bukarest, som forsvarer og fremmer rettigheter for rom i Romania, arbeider for like rettigheter og mot diskriminering, og yter juridisk assistanse i diskrimineringsaker.

Prosjektet, som var støttet av EØS-midler, handlet om å styrke kompetansen på overvåking av brudd på menneskerettigheter mot landets rombefolkning og fremme av antidiskrimineringsarbeid. Vi holdt i 2014 innledning på et kurs for Romani CRISS' nettverk. I mai 2015 hadde vi gleden av å ha «intern» fra Romani CRISS' nettverk i kontoret, Andrei Miron. Målsettingen med oppholdet var å gi innsikt i hvordan Senteret og andre organisasjoner og institusjoner i Norge arbeider for rettighetsoppnåelse og full samfunnsdeltakelse for diskriminerte og marginaliserte grupper.

I konsultasjon med Romani Criss og Miron selv organiserte vi et program for besøk hos institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner som arbeider mot diskriminering og med informasjonsarbeid på området diskriminering og likestilling. Han hadde samtaler med ansatte i Helsingforskomitéen, Kirkens bymisjon, HL-senteret, Mela-kontoret og Likestillingsombudet.

AUF-medlemmet Helle Gannestad uttalte «Når en mann kan skape så mye ondt – tenk hvor mye kjærlighet vi kan skape sammen.» Gannestad og Antirasistisk Senter har fått laget et armbånd med sitatet. Inntekten går til en nettside til bruk for skoleverket om rasisme.

Det bor barn på utledningsinternatet Trandum. Seminar om internatet ble holdt 8. april 2015 i Amalie Skram-salen på Litteraturhuset i Oslo.

Han møtte også representanter for rom-organisasjoner i Norge, og var til stede under lanseringen av den offentlige utredningen om politikken over for romani, tater og reisende i Norge de siste 150 år, «Assimilering og motstand». Miron foretok en spørreundersøkelse overfor rom på gata i Oslo, og hadde også ekskursjoner til Hamar og til Glomdalsmuseet på Elverum, og den permanente utstillingen om romanifolkets/taternes historie og kultur der.

100 år siden folkemordet på armenerne

I 2015 var det 100 år siden folkemordet på armenerne fant sted. I årene 1915 til 1916 mistet omkring halvannen millioner armener livet som følge av militært organiserte massakrer, deportasjoner, sult og etnisk vold. Folkemordet på armenerne, Holocaust og folkemordet i Rwanda anses å være de tre arketypiske folkemordene i det tjuende århundre.

Arrangementer i forbindelse med 100-årsmarkeringen ble avholdt over hele verden. Antirasistisk Senter deltok på minnemarkeringer i både Jerevan og Ankara, samt med appell utenfor Stortinget på et arrangement organisert av Armensk kulturforening i Norge. Det primære kravet var at Norge omsider må anerkjenne dette nettopp som et folkemord.

Konferanse om asylsøkeres rettssikkerhet

14. oktober organiserte vi, sammen med en rekke organisasjoner, en heldagskonferanse om asylsøkeres rettssikkerhet, på Røde Kors Konferansesenter i Oslo. Hvilke problemer kan asylsøkere oppleve i møte med den norske asylprosessen? Hvor er det viktigst å vurdere reformer, sett fra asylsøkernes ståsted? Konferansen belyste sentrale utfordringer gjennom både overordnede innledninger og relevante eksempler fra praksis.

I tråd med samarbeidsavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti er et mulig nytt klageorgan under utredning. Konferansen knyttet delvis an til dette, men tok også for seg et bredere spekter av temaer som berører asylsøkeres rettssikkerhet

Arrangementet var støttet av Fritt Ord.

Informasjonsprosjekt overfor nyankomne asylsøkere

I desember hadde vi et pilotprosjekt, med informasjonsmedarbeidere som drev oppsøkende virksomhet overfor nyankomne asylsøkere, utenfor Politiets utlendingsenhets

lokaler på Tøyen, på Bussterminalen og Oslo S. De nyankomne ble tilbudt veiledning og praktisk informasjon.

I løpet av 2015 kom det langt flere asylsøkere til Norge enn vanlig. Dette medførte kaotiske og tidvis uholdbare forhold utenfor Politiets utlendingsenhets lokaler på Tøyen, der alle asylsøkere registreres ved ankomst til Norge. Særlig kritisk var behovet for informasjon, både om hvor registreringen foregikk, hva den innebar, og om asylprosessen videre. Antirasistisk Senter var noe til stede i november på frivillig basis, men fikk i desember midler til bemanning i flere skift.

Målsetningen med prosjektet var å bidra til å styrke asylsøkernes rettssikkerhet og å gjøre ankomstfasen enklest og best mulig for alle involverte parter. Vi var tilstede hver dag fra morgen til kveld, og utarbeidet informasjonsmateriell som ble oversatt til alle de mest aktuelle språkene. Medarbeiderne våre hadde bred tematisk og språklig kompetanse, og vi etablerte et godt samarbeid med vektere, UDI, andre frivillige og aktører, som Kirkens bymisjon og Uteseksjonen.

Vi opplevde at langt de fleste satte stor pris på og hadde utbytte av jobben vi gjorde, men på grunn av de synkende ankomsttallene og innføringen av grensekontroll i januar 2016, var det naturlig å avslutte prosjektet da vi gjorde. Noe uventet oppga en urovekkende stor andel (30 %) av de som ankom å være enslige mindreårige asylsøkere. I flere tilfeller hadde vi klare mistanker om menneskehandel, men opplevde ofte at det var svært uklart hvem som hadde det formelle ansvaret for disse.

Et kritisk blikk på Trandum utlendingsinternat

8. april arrangerte vi et seminar i Amalie Skram-salen på Litteraturhuset i Oslo, som rettet et kritisk blikk mot utlendingsinternatet på Trandum. For asylsøkerne er Trandum siste stoppested før tvangsretur til de krigsherjede eller autoritære landene mange av dem har flyktet fra. Like før seminaret var det omfattende opptøyer, hvor mer enn 50 av de fengslede asylsøkerne aksjonerte i protest mot forholdene.

Maria Amelie fortalte om sin opplevelse av Trandum, og leste fra sin bok «Takk». En av de andre som fortalte om sine opplevelser, var en asylsøker med etiopisk bakgrunn som hadde sittet på Trandum i 13 måneder. Dette ble blant annet supplert av advokat Zulifqar Munir.

Antirasistisk Senter gjennomførte også et besøk på Trandum. Vår konklusjon var at det generelle utgangspunktet er at ambisjonsnivået for utlendingsinternatet jevnt over er lavt. Det ville simpelthen være lett å utforme et internat med en noe mer human tilnærming til de innsatte. Et av de mest alvorlige forholdene, er bruken av de to sikkerhetscellene, nakne sementceller med en madrass og et hull i gulvet, hvor de mest desperate sperres inne. Politiet har selv bekreftet at dette i stor grad omfatter personer med betydelige psykiske belastninger, som suicidale.

Under vårt besøk fortalte sjefen på Trandum hvor tungt det var å se på innsatte som dundret hodet sitt i veggen. Det kan man forstå. Det er nok likevel verst for de innsatte.

Sivilombudsmannen, som gjennomførte tilsyn ved Trandum i mai 2015, er kritiske til at de som er på Trandum underlegges, i enkelte tilfeller, et strengere regime enn i fengsler, og det til tross for at de ikke soner straff. Sivilombudsmannens rapport konkluderte også med at Trandum ikke fremstår som et egnet sted for barn.

Endelig avslag. Møter med lengeværende papirløse

16. november arrangerte vi, sammen med Kirkens Bymisjon (Batteriet), NOAS og Norsk Folkehjelp, et kveldsseminar i storsalen på Litteraturhuset i Oslo om papirløse. Hvem er de? Hvordan lever de? Hvorfor ser de ingen andre muligheter? Og ikke minst: Hva kan den enkelte gjøre for å hjelpe?

På scenen var flere papirløse fra gruppen Mennesker i Limbo. På scenen var også Yemane Teferi, som hadde levd i asylmottak i nærmere 25 år. Yemane sa blant annet han at han ikke kjente seg som en ulovlig bare i Norge, men på hele planeten. Han trengte en annen planet. I januar 2016 døde han.

Benjaminprisen 2015

Benjaminprisen for 2015 ble tildelt Sjøvegan videregående skole.

Sjøvegan videregående skole fikk prisen for over lang tid å ha arbeidet for å skape en skole der alle elever skal få mulighet til reell medvirkning og deltakelse, på en skole som har blitt en bærebjelke i lokalsamfunnet i Salangen kommune. Det antirasistiske arbeidet står sterkt i deres innsats for å skape et inkluderende læringsmiljø på tvers av studieretninger, nasjonaliteter og etnisk bakgrunn.

Prisen ble opprettet til minne om Benjamin Hermansen, som ble drept av nynazister i 2001.

Juryen består av Marit Hermansen (lærer og Benjamins mor), representanter for Antirasistisk Senter, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Utdanningsforbundet, Foreldreutvalget for grunnskolen, Elevorganisasjonen, Sametinget og HL-senteret, ved direktør Guri Hjeltnes, som er juryens formann.

Utdeling av Benjamin-prisen 2015 til Sjøvegan videregående skole. Antirasistisk senter er representert i juryen.

Rune Berglund Steen holdt tale ved 100-årsmarkeringen av folkemordet på armenerne utenfor Stortinget 24. april 2015.

FOLKEMORDET PÅ ARMENERNE

Folkemordet på armenerne (armensk: *Հայոց Զեղասպանություն*) er den tvungne massedeportasjonen av osmanske armenerne i Det osmanske riket under det ungtyrkiske styret fra 1915 til 1917, noe som førte til at et omstridt antall armenerne omkom. Anslagene over antallet døde varierer fra 400 000 til litt over 1,5 millioner. Denne hendelsen og dens fakta er gjenstand for omfattende kontrovers og diskusjon, spesielt mellom Tyrkia og Armenia.

Kilde: Wikipedia

TALE VED 100-ÅRSMARKERING

Tale holdt av Rune Berglund Steen, leder ved Antirasistisk Senter, ved 100-årsmarkeringen av folkemordet på armenerne utenfor Stortinget 24. april 2015.

Det er med en sterk følelse av ydmykhet at jeg snakker her i dag. Å nærme oss andre menneskers sorg er noe av det mest grunnleggende menneskelige vi kan foreta oss, men samtidig noe av det mest krevende.

Jeg kan sitte og se på bildene fra folkemordet. Jeg kan lese historiene. Jeg kan, tror jeg, leve meg inn i gruen, inn i den absolutte forferdelsen til foreldrene som ikke kunne beskytte sine barn, og barna som ikke kunne beskytte sine gamle foreldre.

Den opplevelsen har vært med meg i noen dager nå, mens jeg har tenkt på denne talen.

En opplevelse som på et vis er bortenfor meg, er derimot hva det vil si å tilhøre et lite folk som har blitt forsøkt utryddet på så forferdelig vis.

Og dertil å tilhøre et lite folk som har blitt forsøkt utryddet, og som opplever at mange ikke engang kjenner til folkemordet.

Å tilhøre et lite folk som har blitt forsøkt utryddet, og som hundre år senere stadig opplever at mange innen verdenssamfunnet ser alle slags opportunistiske politiske grunner for ikke engang å anerkjenne at det som skjedde, var et folkemord.

Enda mer krevende enn sorgen, er det å forholde seg til den ufattelige ondskapsen. Det er samtidig noe av det viktigste vi har å forholde oss til som mennesker. Hva gjør den mulig? Hvordan kan vi hindre at slike redsler gjentar seg? Kan vi hindre at de gjentar seg?

Så langt tyder lite på det.

Når vi kjenner til de katastrofale konsekvensene etnisk og religiøst hat kan ha, og skremmende ofte får, er det forbausende at menneskeheten ikke bruker mer tid og ressurser på å forsøke å forbedre seg selv – ja, at vi ikke engang klarer å få på plass det helt grunnleggende.

Som å sørge for at vi lærer så mye vi kan om denne ondskapsen.

Jeg kan ikke huske at jeg lærte om folkemordet på armenerne på skolen. Kanskje det ble nevnt i forbindelse med Fridtjof Nansen, men mye kan det ikke ha vært.

Slik har vi ikke sørget for å lære ungdommene våre, og oss selv, om noe av det viktigste vi trenger å lære om: menneskers evne og vilje til ufattelig grusomhet. Det burde regnes som så mye, mye viktigere enn dette.

Siden jeg gikk på skolen har våre ungdommer fått mer å lære om. Den etniske rensningen på Balkan, folkemordet i Rwanda, de massive overgrepene som foregår i Den islamske staten.

På en dag som denne føles det som en hard menneskehet å fødes inn i. Til tider er det en stygg menneskehet å fødes inn i.

Den norske regjeringen gjør ikke verden penere med sin unnfalighet.

Norge har sviktet dobbelt opp. Vi har ikke anerkjent folkemordet. At Norge i dag er representert i Jerevan kun ved vår ambassadør, gjør meg også skamfull og sorgfull. Det er en fornærmelse mot de døde. Jeg er redd det vil være en varig skamplatt – at et lite folk ikke er i stand til å gi en skikkelig anerkjenning til de ufattelige lidelsene til et annet lite folk.

Norske myndigheter har hevdet at press mot Tyrkia for å anerkjenne folkemordet ikke vil gjøre utsiktene til en forsoningsprosess bedre. Tvert om: At tyrkiske myndigheter ikke vil anerkjenne folkemordet, gjør enhver reell forsoning umulig.

Vi vet fra tunge forsoningsprosesser at de trenger å begynne med en innrømmelse. Hvordan skal det kunne være en reell forsoning hvis den tyrkiske staten fortsetter å benekte uretten som er begått?

En slik forsoning ville forutsette at armenerne, som mistet halvannen million familiemedlemmer, ikke bare må leve med drapene, men også godta at staten som er en forlengelse av drapsmennene, nekter reelt ansvar. En slik forsoning krever alt av offeret, og ingenting av overgriperen.

Tyrkia har i hundre år fulgt en svært uklok vei. De burde få mer hjelp til å velge rett. Det ville ha vært det moderne Tyrkia til ære fullt ut å erkjenne den uretten som ble begått. Jeg tror at nasjoner vokser på slike erkjennelser. I stedet fortsetter Tyrkia å motarbeide og direkte sabotere slike erkjennelser.

Det er trist at den norske regjeringen ikke har til hensikt å gi noe bidrag til å hjelpe en alliert til å velge rett i et så grunnleggende spørsmål.

Dette er derfor en dag for sinne – og ikke bare over det som skjedde for hundre år siden, men over den benektelsen og den mangelen på anerkjennelse, den rene og skjære mangel på respekt for de døde vi opplever i dag.

Det er også en dag for forferdelse. Forferdelsen over et folkemord kan aldri avta. Den forferdelsen må være like sterk i dag som dagene det skjedde.

Men det er først og fremst en dag for sorg.

Sorg over folkemordet på armenerne, og sorg over det århundret med overgrep og folkemord som det innledet.

Det er en dag for å huske at denne datoen for alltid endret noe ved menneskeheten.

AVDELINGENE

AGENDA X

Agenda X er Antirasistisk Senters ressurscenter for ungdom som vokser opp i et flerkulturelt samfunn. Ressurscenteret har eksistert siden 1998, og har et mangfold av aktiviteter for ungdom mellom 13 og 26 år.

I 2015 hadde Agenda X rundt 4000 deltakere på ulike aktiviteter. Det skal være kort vei fra idé til handling, og arbeidet er basert på frivillighet. Aktivitetene på Agenda X er gratis, for at alle skal ha mulighet til å delta uavhengig av sosial, kulturell og økonomisk bakgrunn. Det store mangfoldet blant ungdommene som er på Agenda X bryter fordommer, skaper respekt og bygger samhold.

JOBBX

JobbX har siden 2004 tilbudt gratis jobbsøkningsaktiviteter for personer mellom 16 til 26 år, og er Antirasistisk Senters karrieresenter for ungdom. JobbX har spisskompetanse på ungdom og mangfold og bidrar til økt overgang fra ungdomsliv til arbeidsliv.

I 2015 hadde vi 390 unike deltagere og 449 totalt.

RÅDGIVNINGSTJENESTEN

Rådgivningstjenesten tar imot henvendelser fra enkeltpersoner som trenger hjelp mot etnisk diskriminering.

Agenda X og kampanjen Stem og bestem inviterte bystyrepolitikere i Oslo til dialog før valget høsten 2015. Linda Strandmyr og Seher Aydar ledet seansen.

AGENDA X

Antirasistisk Senters ressurscenter for ungdom som vokser opp i et flerkulturelt samfunn.

Agenda X skriveverksteder

Agenda X skriveverksteder arrangerer kreative verksteder, der ungdommene lærer å uttrykke seg gjennom tekst, musikk eller andre mer ukonvensjonelle midler. Vi bruker et utvidet tekstbegrep, og det å skrive for oss handler om å lære å uttrykke seg og fortelle en historie. Dette kan en gjøre gjennom skrevne ord, men også gjennom rap, foto, film, slam poesi og annet. Dette er noen av verkstedene som ble arrangert i 2015:

- Beatmaking- og mixing
- DJ-workshop
- Manus og regi
- Graffitiworkshop
- Kortfilmworkshop
- Sangworkshop
- Streetart
- Tegneserie
- Rythm and Poetry
- Skrivekunst- og musikkseminar
- Hiphop og teatersport.

Revy og julefest

Vi arrangerer en årlig revy som en del av skriveverkstedene. Dette er en revy av, med og for ungdom. Årets revy, «Fargerike føtter 2», besto av kortfilmer over forskjellige temaer, og involverte flere ungdommer.

Vi arrangerte revyen som en del av årets julefest. Artisten Zawadi og Standup-komikeren Sofie Frøysaa var booket inn som avslutningsinnslag, i tillegg til artister fra Studio Tell X og Åpen Scene. Vi hadde også bildeutstillingen «12 Vinkler». Fotoprojektet hadde som mål å belyse forskjellige temaer som ungdom er opptatt av gjennom fotografi. Over 100 gjester deltok på arrangementet.

Film X

Vi opprettet en filmgruppe med utgangspunkt i Agenda X' årlige revy. Filmgruppa møttes hver torsdag og ble

ledet av en av instruktørene fra Revyen. Ungdom har fått veiledning og teknisk hjelp til å lage egne videoer. Gjennom å være med å produsere, har ungdom fått innsikt i hele prosessen med film og prøvd seg på forskjellige faser i å lage et produkt. Film X har hatt kurs i manusskriving og kamerabruk, arrangert skrive dager, laget kortfilmer, promoteringsvideo og hatt opplæring i tekniske begreper og funksjoner.

Inspirasjonstur til Gøteborg

Sammen med en gruppe aktive ungdommer fra Agenda X dro vi som jobber med ungdom og kultur på Agenda X på studietur til Gøteborg. I tillegg til å besøke ungdomshus, hvor vi fikk innblikk i både ungdomsarbeid og aktiviteter, la vi inn besøk på muséer om musikkhistorie og raseteorier. Vi var også på Verdenskulturmuseum og besøkte forskjellige scener. Det var en inspirasjon for ungdom og en fin mulighet til erfaringsutveksling for ansatte.

Åpent Hus

Agenda X har Åpent Hus to ettermiddager i uken, dette er både et sted hvor ungdom kan ha uformelt samvær og delta på organiserte aktiviteter og utflukter, og et sted hvor de selv kan ta initiativ til aktiviteter.

Vi arrangerte Åpent Hus hver dag i vinter- og høstferien. Som en del av Åpent Hus er det blitt arrangert Åpen Scene en gang i uka. Samtidig har det vært studioopplæring i Studio Tell X, der ungdommene har hatt mulighet til å kunne fremføre materialet sitt etter produksjon. Mange har dermed også fått innblikk ikke bare i scene-fremføring, men også produksjon og teknikk.

Ungdom som har fått opplæring og trening på Agenda X fungerer som veiledere for nykommere og yngre ungdom. Slik er også Åpent Hus/Åpen Scene en utprøvningsarena for ungdommene, der de lærer seg å arrangere aktiviteter, uttrykke seg, skrive, stå på en scene, lage mat og hjelpe til med det praktiske arbeidet

Dina, Umal og Fatima på Agenda X-sommerleir på Hove i juli 2015.

rundt tiltaket. Vi har også hatt ungdommer på praksis gjennom samarbeid med Friomsorgen og Kuben VGS. Her er en liste over aktiviteter på Åpent Hus i 2015:

- Aktiviteter: bordtenniskort- og brettspill, skrivekurs, quiz, turneringer, dessertkurs.
- Utflukter: teaterforestillinger, bowling, kino, klatrepark, skøyter, piknik, konsert/slam-poesi, minigolf, Tryvann, gokart.
- Seminarer/tema: selvtillit, tale og debatt, vold i nære relasjoner.

Åpen Scene

Åpen Scene gir unge, uerfarne artister trening i å bli mer scenevante, med mulighet for veiledning i fremføring av egne verk. Dette tilbudet har blitt hyppig brukt av Antirasistisk Senters ungdommer og unge artister på Tell-X. Ungdommene kan fremføre musikk, rap, dikt, poesi, dans og mye mer. Tiltaket utgjør en sterk alternativ mestringsarena som virker stimulerende og utviklende for deltagerne. Noen er amatører, mens andre vil gjerne satse på en karriere innen musikk eller rap, men alle er med på å inspirere og støtte hverandre.

Jente- og guttegruppe

Agenda X har en guttegruppe og en jentegruppe som møtes ukentlig for å diskutere, spise, ha kurs og sosialisere. Gruppene jobber både med opplæring av ungdomsledere og aktivisering av deltakerne. Det er en arena der de uttrykker sine følelser og setter sine idéer ut i livet. De lager mat og snakker om forskjellige temaer. Det ble satt fokus på tema som mobbing, kjønn, seksualitet, vold, utseendepress, så vel som spørsmål rundt kultur, identitet og det å være ung i Norge i dag.

Vi startet et ungdomsråd i 2015. Aktive ungdommer på Agenda X som har vist interesse for ungdomslederarbeid og for å bruke sine erfaringer og ballast til å hjelpe seg selv og andre, ble med. Ungdomsrådet gjennomførte aktiviteter for andre ungdom. Etterhvert utviklet det seg sånn at jente- og guttegruppa har tatt rollen til ungdomsrådet.

Studio Tell X

Studio Tell X er Agenda X' musikkstudio. Vi disponerer to lydstudioer i tillegg til innspillingsrom, og en konsertscene hvor ungdommene fra studio opptre foran publikum ved forskjellige anledninger. I løpet av 2015 har ca. 200 ungdommer brukt Studio Tell X. Vi har også

en jentegruppe med fem faste brukere. Ungdommene får gratis studioopplæring hvor de lærer lyd- og musikkproduksjonsteknikk. De lærer også om kreativitet rundt komposisjon og arrangement av musikk. I tillegg får ungdommene innsikt i programmering, mikrofon-/opptaksteknikk, bruk av samples, akkordlære, mikser, akustiske opptak (av både vokal og instrumenter), digital lydredigering, miksing, bransjeteori og mye mer. Vi har gitt ut egen CD, kalt Tell X vol2.

Sommerleir

Agenda X sommerleir 2015 ble holdt 20.-25. juli, på Hove leir utenfor Arendal, og hadde over 100 deltagere. Alle ungdommene deltok i workshops og foredrag. Temaet for sommerleir var «Verdighet - toleranse - samhold». Vi arrangerte også «Valg 2015»-verksted. Verkstedet bestod av en innledning om stortingsvalget, før alle deltagerne jobbet gruppevis.

Alle deltagerne tok ansvar for forberedelse av måltider, rydding og store og små praktiske utfordringer. Vi hadde fotballturnering, utflukter og olympiade der ungdommene gikk gjennom flere poster og løste forskjellige oppgaver. Det skapte både samhold og engasjement.

Av deltagerne var det 23 personer i alderen 18-26 år som gjennomgikk en ledertrening på forhånd for å være junior- og seniorledere på leiren. Av ledertreningen lærte de om rollebevissthet, ansvar, grensesetting, førstehjelpskurs og noen fikk livredderkurs. Denne ledertreningen er en svært viktig del av kompetansebyggingen blant ungdommene på Agenda X.

Liste over workshops: Dans, Tekst og framføring, Entreprenørskap, Graffiti, Film, Fotball, Ta ordet!, Kampsport.

Liste over foredrag: Valget 2015, Hva er rasisme?, og foredrag om ungdom og sosiale medier med forfatter av boken Bullshitfilter.

Stem og Bestem!

Stem og bestem! er Agenda X' og Antirasistisk Senters kampanje for økt valgdeltakelse, kunnskap om valg og det politiske system i Norge. Vi informerer ungdom om hva det ligger i det å benytte seg av sin demokratiske stemmerett. Ungdom med minoritetsbakgrunn får her et forum for å fremme sine synspunkter, erfaringer og bekymringer. Ungdommenes stemme har vært den

bærende gjennom hele kampanjen. Tolv ungdommer med ulik bakgrunn og fra ulike områder i Oslo og Akershus var valgambassadører. Ungdommene ledet diskusjonsgrupper på sommerleir, var i møte med politikere fra bystyret i Oslo, utviklet idéer til materiell, publiserte kampanjeinformasjon gjennom sosiale medier, holdt appell, var frivillige på skoledebatter og konserten. Materiellet til Stem og bestem! ble trykket i opplag på 3000 plakater og 2000 løpesedler. Materiellet ble sendt ut til de største videregående skolene i Norge.

Sommerleir Verkstedet bestod av en innledning om valget før alle deltagerne jobbet gruppevis og diskuterte. Temaer som kjønn, integrering og skole ble tatt opp.

Rundebordskonferanse Representanter fra alle de politiske partiene i Oslo ble invitert til dialogmøte med valgambassadørene på Agenda X. Dialogen skapte en arena der politikere kunne ufarliggjøres for ungdommene og hvor de kunne møtes som likestilte mennesker, snakke sammen om de politiske utfordringene ungdommene kjenner på kroppen, og som de her kunne få sende videre til politikere.

Konsert i Birkelunden Konserten på Grünerløkka ga en arena der vi kunne rette fokus mot valget uten at det føltes som påtrengende politisk. Konserten ble gjennomført med en blanding av kulturelt og politisk innhold. Det bestod av artistene Nosizwe, Lotus, Fela og Don Martin, i tillegg til at ungdommer fra Agenda X framførte. Det ble holdt appell og vi inviterte lederne for alle de politiske ungdomspartiene til å gå i «rap battle» mot hverandre. Her brukte vi en sjanger som er velkjent for ungdom som et virkemiddel til å få frem det politiske budskapet og forskjellen mellom de ulike partiene. Rap battle'n ble en suksess.

Skoledebatter Bjørnholt videregående skole: Vi førte 900 elever gjennom en valgrebus, et skriveverksted og skoledebatt. Vi gjennomførte en aktiv valgrebus der elevene gikk gjennom ulike poster der de måtte bruke både kropp og hjerne til å tenke politisk. Vi gjennomførte også et skriveverksted med to av våre valgambassadører, to rappere og en slam-poet, om det å skrive politiske tekster. Elevene fikk først fremført en rekke eksempler på hvordan en kan uttrykke seg gjennom poesi, før samtlige fikk i oppdrag å skrive sin egen tekst. Til slutt kunne elevene fremføre det de hadde skrevet. Elevene hadde skrevet tekster om flyktninger, demokrati, transpersoner,

likestilling og mye mer. Valgdagen endte med en politisk debatt, der alle politiske partier deltok. Her hadde vi særskilt fokus på skole, miljø og integrering. Bjørnholt fikk sin høyeste valgdeltagelse noensinne.

Kuben videregående skole er Oslos største videregående. I tillegg til en skoledebatt med alle ungdomspartiene der det var et særskilt fokus på skole og integrering, arrangerte vi et valgtorg der de kunne stille spørsmål og snakke med politikere og var tilskuere til appeller fra profilerte politikere i Oslo.

Rusforebyggende arbeid

Prosjektet var todelt, med en seminarpakke og friluftaktiviteter. Sammen ble dette en pakke med varierende aktiviteter som skulle fungere direkte forebyggende, og i tillegg bidra til å finne metoder for forebyggende arbeid.

Vi har arrangert seminarer med ungdommer og ungdomsarbeidere for å utvikle metodikk i det rusforebyggende arbeidet. Her kombineres ungdommens erfaringer med faglig kompetanse. Vi har også hatt friluftaktiviteter for ungdom. Gjennom fysisk aktivitet setter vi dem i aktivitet, der kroppen og tankene tar pause fra det daglige. Friluftaktiviteter blir tatt i bruk blant annet for å kompensere for spenningsmomenter som noen forbinder med bruk av rusmidler. Kombinasjonen med aktiviteter, samtaler og seminarer bidro til at ungdommene reflekterte over livene sine i andre omgivelser.

Politiworkshop

Agenda X har hatt et samarbeid med Politihøgskolen over lengre tid. I 2015 gjennomførte vi igjen en workshop med politistudentene og ungdommer på Agenda X. Dette skaper et møte mellom flerkulturell ungdom og politistudentene. Formålet er å skape en forståelse for hverandre.

JobbX holder månedlige jobbsøkerkurs, året rundt. Her er Elvic Kongolo kursleder.

JOBBX

JobbX tilbyr gratis jobbsøkingaktiviteter for personer mellom 16 og 26 år.

Faste JobbX-jobbsøkerkurs

JobbX har gjennomført månedlige jobbsøkerkurs gjennom hele året. Målgruppen er primært unge mellom 16 og 26 år. Vi har et bredt nedslagsfelt i denne gruppen, og har betjent enslige mindreårige, etnisk norsk ungdom, arbeidsinnvandrere, lærlinger, studenter, nyutdannede, skole-dropouts og personer som har flyttet til Norge med sine etnisk norske partnere etc.

I 2015 gjennomførte JobbX 11 ordinære jobbsøkerkurs, og hadde 166 deltagere.

Ukentlig drop-in tjeneste, én-til-én veiledning

Hver torsdag tilbyr vi individuell jobbveiledning. Her bistår vi tidligere kursdeltagere, personer som faller utenfor kursmålgruppen vår, unge som ikke har deltatt på kurs, nyutdannede etc. JobbX har de siste årene i større grad blitt oppsøkt av personer eldre enn 26, som ønsker bistand med jobbsøking. Vi anbefaler også de som ikke snakker norsk om å delta på drop-in fremfor kurs, da én-til-én veiledning vil gi større utbytte for dem. I 2015 gjennomførte JobbX tilsammen 46 drop-in som hadde 153 deltagere.

Oppfølging

Vi følger opp våre deltagere i etterkant av kurs og drop-in. Gjennom dialog får vi høre om hvordan søkeprosessen har gått, og om det ønsker ytterligere bistand. Vi får også viktig tilleggsinformasjon om hvordan arbeidsforholdene deres er, eksempelvis hvorvidt de har fått kontrakt. Vi får også vite om de har valgt å prioritere skole og utdanning fremfor jobb. Gjennom oppfølgingen får vi også tilbakemelding på hvordan ungdommene opplevde JobbX, og er følgelig en viktig kilde til innspill om endringer som kan gjøre oss enda bedre.

Veilederkurs

JobbX tilbyr et eget kurs for personer som jobber med tilsvarende målgrupper som ved JobbX, og som ønsker faglig påfyll innen veiledning og verktøy innen jobbsøk,

oppdatert informasjon om arbeidsmarkedet med mer. Det ble gjennomført fem veilederkurs totalt i 2015. Disse ble avholdt både internt og eksternt, deriblant for lærere ved Lørenskog VGS, Utdanningsetaten, ansatte i Trondheim kommune og deltagere i et JobbX-etablert nettverk i Akershus.

Eksterne jobbsøkerkurs

Vi gjennomfører våre jobbsøkerkurs på bestilling rundt om i hele landet. I 2015 gjennomførte vi 14 kurs for eksterne instanser, for følgende grupper:

- Trondheim Kommune, kurs for mindreårige flyktninger
- Trondheim Kommune, kurs for unge tilknyttet barnevernet
- Unge funksjonshemmede, kurs for unge jobbsøkere, to kurs
- Bydel Stovner, kurs for lærlinger
- Bydel Gamle Oslo/ Tøyen-løftet, kurs for unge på Tøyen, to kurs
- Bydel Gamle Oslo, kurs for unge tilknyttet Jobbsjansen
- Bleiker VGS, kurs for elever. Gjennomført i samarbeid med Golden Academy.
- Mailand VGS, kurs for elever, to kurs
- Lørenskog VGS, kurs for elever
- Sørum kommune for nyankomne flyktninger
- Oslo kommunes Trainee-ordning for personer med funksjonsnedsettelse

Jeg synes dette var sykt bra, og kommer til å anbefale JobbX for venner. Følte at jeg kunne være meg selv her og turte å spørre om noe jeg lurte på. Jeg likte personalet her og de fikk meg til å føle meg trygg. Gir de 10 av 10 – Topp personal!!! Takk for alt – lærte mye jeg trengte å vite

Sitat fra kursdeltager

6 months in Oslo
6 months of unemployment
1 new apartment
4 months of Norwegian classes
2 months of self studying
160 job applications
7 unsuccessful interviews
10+ new amazing friends/family
1000s of tears, 1000s of smiles
150 applicants + 4 succesful interviews
= 1 new dream job ☺ Finally ☺

Tekst skrevet av en drop-in deltager. Hun kunne fortelle at fra det øyeblikket hun endret CV og søknad i tråd med JobbX-malen, begynte hun å bli innkalt på intervju, som igjen resulterte med drømmejobben.

Foredragsvirksomhet og representasjon

I tillegg til å holde jobbsøkerkurs og veilederkurs, har JobbX vært representert ved en rekke konferanser og seminarer som foredragsholdere. Vi har blant annet holdt foredrag for VOX og fagansvarlige ved veiledningssentrene til NAV, samt holdt innlegg på Velferdskonferansen. Videre har vi også deltatt i paneldebatt på Fafo-frokost på lanseringen av rapporten Passe inn og passe til. Oppfølging og mestring blant nyansatte arbeidstakere. Vi gjennomførte et kombinert kurs- og foredragsopplegg på årskonferansen for Handel og kontor ungdom. Utover dette har vi også hatt et kortere innlegg på et OXLO-seminar gjennomført i samarbeid med Kinesisk Handelskammer, og vært innledere på OXLOs kontaktseminar for innvandrersorganisasjoner. Vi har også bidratt med innspill om ungdom og arbeidsliv til diverse politikere, grupper og komiteer både lokalt i Oslo og på Stortinget.

Samarbeidspartnere

Vi har mange gode samarbeidspartnere som er viktige for vårt arbeid. Deriblant:

- Jobbsjansen, Bydel Gamle Oslo
- YS-Ung
- Oslo Kommune
- NAV
- Golden Academy leksehjelpstjeneste
- Akershus Fylkeskommune
- Unge funksjonshemmede

Prosjekt: Kvalitetssikring av CV- og søknadsmaler

Sommeren 2015 gjennomførte vi en

kvalitetssikringsprosess av CV- og søknadsmaler. Dette er et grep vi gjør for å sørge for at vårt kursinnhold er oppdatert og innfrir arbeidsgiveres forventninger. Vår prosjektleder Mercy Akadimah intervjuet arbeidsgivere innen flere bransjer som typisk ansetter ung arbeidskraft. Funnene viste at kunnskapen innen jobbsøking vi formidler til våre deltagere treffer godt hos arbeidsgivere, og gir søkeren troverdighet og fremmer et godt kandidatur i jobbsøkerprosessen.

Prosjekt: Akershus

I 2015 ble JobbX innlemmet i partnerskapsavtalen mellom Akershus Fylkeskommune og Antirasistisk Senter. JobbX skulle utvide og videreføre de aktivitetene vi har gjennomført i Akershus siden 2013. Som følge av partnerskapsavtalen og tilskudd gjennom Folkehelsemidler fikk vi gjennomført en rekke tiltak:

- Drop-in og jobbsøkerkurs på Mailand VGS
- Jobbsøkerkurs og veilederkurs på Lørenskog VGS
- Nettverkssamlinger for ansatte som jobber med vår målgruppe

JobbX i media

Vi har hatt to artikler på trykk i rikspresen: *Vi er ikke født jobbsøkere*, som respons til debatten om unge som «naver», og *Mangfoldige bedrifter er mer lønnsomme*, som kommentar til en McKinsey-rapport som nettopp viser til lønnsomhet som følge av mangfold. I tillegg har magasinet Velferd hatt en egen artikkel om JobbX.

Ansatte

JobbX har mangfold som strategi. Derfor er vi alltid på utkikk etter nye ressurspersoner som kan bidra med noe vi ikke kan/har fra før. Vi leter etter personer med en allsidig eller annerledes bakgrunn som på sin unike måte kan fungere som gode rollemodeller for våre deltagere. På JobbX anser vi språk og bakgrunn som en tilleggsverdi som vi aktivt anvender i møtet med ungdom. Som følge av dette har vi en bredt sammensatt gruppe kursholdere og ressurspersoner.

I 2015 har vi hatt et stort tilfang av nye kursholdere. Vi har også fått ny leder.

Jobbstatus Tallene baserer seg på de deltagerne vi har fått tak i gjennom oppfølging frem til medio mars 2016. Vanlige deltagere fra jobbsøkerkurs og lærlinger.

Jobbstaus vanlige deltagere

- 55 % ordinær jobb
- 8 % praksis/lære plass
- 37 % ikke fått jobb

Fordeling av deltakere som fikk ordinær jobb 56 % kvinner og 44 % menn

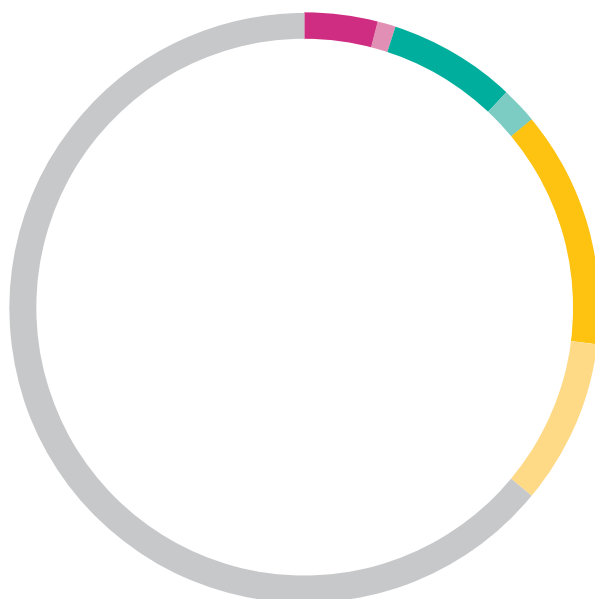
Fordeling av deltakere som gikk ut i praksis/lærlingplass 49 % kvinner og 51 % menn

Fordeling av deltakere som ikke har fått jobb 49 % kvinner og 51 % menn

Personer som på grunn av nedsatt funksjons- evne befinner seg på ordninger som arbeids- avklaringspenger eller lignende.

Jobbstaus vanlige deltagere

- 5 % lærlinger
- 9 % ufør/arbeidsavklaringspenger
- 22 % ikke søkt jobb
- 64 % ikke kartlagt

Fordeling av deltakere som har lærlingplass 90 % kvinner og 10 % menn

Fordeling av deltakere som er ufør/avklaringsplass 78 % kvinner og 22 % menn

Fordeling av deltakere som ikke søkte jobb 59 % kvinner og 41 % menn

RÅDGIVNINGSKONTOR

Rådgivningstjenesten tar imot henvendelser fra enkeltpersoner med minoritetsbakgrunn som trenger hjelp mot etnisk diskriminering.

Historikk

Rådgivningstjenesten ble opprettet i 1985 som en avdeling på Antirasistisk Senter. Årsaken til etableringen var henvendelser fra innvandrere og flyktninger som trengte hjelp.

Rådgivningstjenestens mål er å bidra til å forebygge diskriminering og styrke målgruppens sosiale mobilitet og inkludering i det norske samfunnet, og å øke deres tillit og tilhørighet til det norske samfunnet ved å gi målgruppen hjelp til selvhjelp slik at de mestrer utfordringer de opplever.

Rådgivningsarbeidet tar sikte på å styrke målgruppas muligheter til å mestre utfordringene de møter i ulike deler av samfunnet. Rådgivningsarbeidet skal også fremme interkulturelle relasjoner og respekt for forskjeller og lojalitet til felles verdier og styrke mangfoldskompetansen til brukerne. Rådgivningstjenesten er Oslo-basert og tilbys gjennom hele året.

Rådgivningstjenestens oppgaver

Rådgivningstjenesten ved Antirasistisk Senter tilbyr gratis rådgivning, veiledning og informasjon til personer med innvandrere- og flyktninge- og minoritetsbakgrunn innen f. eks. forskjellsbehandling, rasistisk mobbing, trakassering og vold, utdanning, skole, jobbsøking, tilsetting, oppsigelse, arbeidsmiljø, bomiljø, barnevern, barneoppdragelse, familiekonflikt, bolig, trygd og sosialhjelp og utlendingsforvaltningen.

Rådgivningen omfatter hjelp til å ta riktige beslutninger som kan bidra til å løse en sak på lavest mulig nivå. Veiledningen kan eksempelvis omfatte hjelp til å skrive søknader eller klager, og fremstille en sak på en adekvat og saklig måte. Tiltaket er på denne måten med på å kompensere for eventuelle manglende forutsetninger og kunnskaper hos de berørte personene. En viktig del av arbeidet er derfor å øke brukernes forståelse for å kunne se saker fra forskjellige perspektiver, finne konkrete løsninger og generelt styrke deres forutsetninger for å håndtere utfordringene de møter. Rådgivningstjenesten

skal også fungere som en katalysator i forhold til hjelpeapparatet.

Erfaringer fra arbeidet i 2015

De som kontaktet oss gjorde det fordi de trengte bistand i en sak og ønsket å rådføre seg med oss før de handlet. De henvendte seg oss også fordi de ikke visste hva som kunne gjøres og hvordan de burde gå frem.

Et viktig mål i rådgivningsarbeidet har derfor vært å involvere brukerne slik at de får et eieforhold til saken sin. Vårt mål er også å bidra til å løse sakene på lavest mulig nivå. Gjennom mange års arbeid har vi erfart at en slik tilnærming bidrar til å løse saker på en enklere måte, og til at det ikke oppstår nye og større problemer senere. Vi bruker også en del tid på å få brukerne til å se sin egen rolle i å løse saken. Vi vurderer fra sak til sak hvilken involvering Rådgivningstjenesten skal ha, om vi skal være framtreddende eller å stå i bakgrunnen og ha en støtte- og rådgiverfunksjon. Tidsbruk per sak varierer. Mest tidkrevende er rådgivnings- og veiledningssaker, der de fleste sakene tok i snitt 1-2 uker å behandle, mens noen saker tok lenger tid.

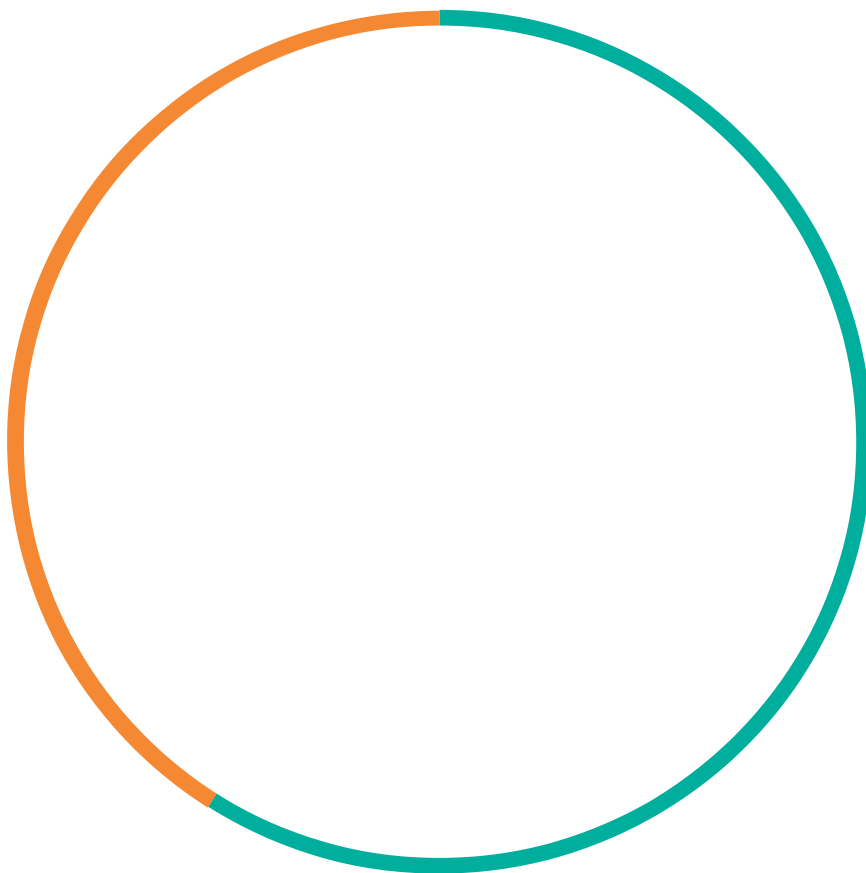
Rådgivningstjenesten har gjennom sitt arbeid styrket innvandreres og flyktningers kunnskaper om lover og regler, rettigheter og plikter i det norske samfunnet. Det har vært viktig i en del rådgivningssamtaler å få brukerne til å se muligheter som finnes i det norske samfunnet for å realisere seg selv. Slik kan de de unngå å bli frustrert, trekke seg tilbake og gi opp når de står overfor krevende utfordringer. I rådgivningsarbeidet har vi også hatt mye fokus på å få brukerne til å se en sak fra flere synsvinkler og på denne måten å styrke deres problemløsningskompetanse.

Erfaringen er at mange har behov for informasjon om forhold rundt saken eller andre ting. På denne måten bidrar vi at viktig informasjon blir tilgjengelig for innvandrere og flyktninger, og forebygger problemer som kan oppstå på grunn av manglende informasjon eller feiloppfatninger. Rådgivningstjenesten har gjennom

Rådgivningskontoret har hatt en rådgiver i 30 % stilling i 2015. Det er kommet inn 61 rådgivnings- og veiledningssaker og 115 informasjonsaker i 2015.

Rådgivning av totalt 61 personer fordelt på kjønn

- 59 % kvinner
- 41 % menn

Rådgivnings- og veiledningssaker fordelt etter kategori

Sakstype	Antall	Sakstype	Antall
Jobsøking og tilsetning	5	Utstedtsdiskriminering	3
Oppsigelse	2	Mobbing/trakassering	10
Utdanning/skole	3	Dårlig arbeidsmiljø	2
Bolig	2	Rasistisk vold	9
Trygd	1	Pågrepelse/fengsling	3
Sosialhjelp	2	Utlendingsforvaltning	3
Nabokonflikt	2	Statsborgerskap	2
Barnevern	3	Helse	1
Samliv	2	Psykiske problemer	2
Erstatning	3	Annet	3
Sum			61

Informasjonsaker fordelt etter kategori

Spørsmålstype	Antall
Norskurs, godkjenning av utenlandsk utdanning og valg av utdanning og yrker	20
Jobsøking og framgangsmåte og rettigheter knyttet til en jobsøknad	23
Søknad om statsborgerskap, besøksvisum, familiegjennforening/familieetablering og oppholds- og arbeidstillatelse, utvisning	16
Advokathjelp	13
Sosialhjelp	10
Bolig	12
Helse	5
Barnevern	6
Annet	10
Sum	115

råd, veiledning og oppfølging fungert som katalysator i forhold hjelpeapparatet. Vi arbeider også for å skape optimisme og positive holdninger hos brukerne våre og bygge opp/styrke deres tillit til det norske samfunnet.

Mange saker handlet om påstander om diskriminering og urettferdig behandling. Vi vurderer om brukerne våre er blitt behandlet dårligere enn majoritetsbefolkningen i en tilsvarende situasjon.

Erfaringene våre viser at det ofte er vanskelig å dokumentere og reagere på diskriminering. For rådgivningstjenesten har det vært viktig at påstand om diskriminering blir brukt når det er på sin plass. Arbeidet vårt har i slike tilfeller gått ut på å vurdere momenter som kan peke i retning av at diskriminering har funnet sted. Vi har derfor hjulpet brukerne våre å vurdere momenter som kan ha betydning for saken, og med å fremstille en sak på en saklig måte. En del av rådgivningsarbeidet har vært rettet mot å gjøre brukerne våre oppmerksomme på mulige konsekvenser som kan oppstå av å hevde at diskriminering har funnet sted.

Av ovennevnte grunn har vi behandlet saker der vi har anbefalt å droppe f.eks. å fremme en klage, fordi vi anså det mer hensiktsmessig å vente, å tilgi eller å gå inn i en dialog, enn å gå videre med en klage eller anmeldelse. Ved bagatellmessige saker anbefalte vi å droppe saken helt. I noen saker så vi også at det som skjedde ikke kunne karakteriseres som diskriminering. Da anså vi det

også som viktig å ha en åpen dialog med våre brukere om dette, der vi har formidlet vår vurdering, slik at de ikke skal leve med en feiloppfatning.

Avslutningsvis vil vi peke på følgende: Vi har ikke hatt en økning i antall henvendelser om rådgivning i 2015, men innholdet i en del av sakene er blitt alvorligere og det har vært vanskeligere å finne en løsning.

De rådgivnings- og veiledningssakene vi har hatt, har vært saker som hovedsakelig gjelder arbeidsliv, vold, mobbing, trakassering, utesteder og dårlig behandling fra offentlige instanser, som NAV, boligkontor, barnevern, skole, UDI og politiet. Den største utfordringen er fortsatt å dokumentere at diskrimineringen har funnet sted. Muligheten for dokumentasjon på diskriminering og å få en opprettelse er svært vanskelig, fordi slike saker ofte er ressurskrevende og på grunn av forhold rundt dokumentasjon/bevis.

Vi erfarer stadig at innvandrere generelt er den svakere parten hvis de havner i konflikt med nordmenn. Vi ser at nordmenn i utgangspunktet lettere blir behandlet som troverdige og møtes med forståelse av de som egentlig skulle gripe inn. Vi opplever også at innvandrere og flyktninger i dag blir behandlet mer fiendtlig enn før, selv i bagatellmessige saker, og møter mer aggressivitet og oftere gjengjeldelse fra for eksempel private personer, naboer, arbeidsgivere, offentlige kontorer og ikke minst fra politiet, når de klager på urettvis behandling.

ØKONOMI, ORGANISERING, STYRE OG STAB

Økonomi i 2015

Antirasistisk Senter er regnskapspliktig og leverer årsregnskap til Brønnøysundregisteret. Senteret hadde et totalregnskap på 13 834 184 kroner i 2015.

Antirasistisk Senter/Fagpolitisk avdeling, Agenda X, JobbX og Rådgivningskontoret mottar økonomisk støtte fra offentlige instanser, private stiftelser, organisasjoner og privatpersoner, og har egne inntekter fra salg av publikasjoner og tjenester.

I 2015 mottok Antirasistisk Senter/fagpolitisk avdeling støtte fra Innvandrings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), Akershus fylkeskommune, Utdanningsdirektoratet, fagforeninger og Statens sivilrettsforvaltning, samt prosjektstøtte fra Fritt Ord og Barne- og likestillingsdepartementet.

Agenda X mottok drifts- og prosjektstøtte fra Kulturdepartementet, EMI/Oslo kommune, Kulturetaten/Oslo kommune, Kulturrådet, Barne- ungdoms- og familiedirektoratet, Holsts legat, Helsedirektoratet og Sparebankstiftelsen.

JobbX støttes finansielt av Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet, Oslo Kommune, Akershus fylkeskommune, Helle Bennetts allmenntillegte fond, samt inntekter av salg av kurs.

Stab, faste medarbeidere

Fagpolitisk avdeling Daglig leder Rune Berglund Steen, nestleder Mari K. Linløkken, nestleder kommunikasjon Ervin Kohn, spesialrådgiver Shoaib Sultan, seniorrådgiver Vivian Brattsti Sørensen (60 %), sekretær Fida Jeries Baarli, rådgiver Maria Wasvik, kantinedarbeider Kinsi Ahmed (deltid), og Fatima Abbas, sommervikar i resepsjon og vikar samme sted i perioder høsten 2015.

Agenda X Avdelingsleder Seher Ayder, kulturansvarlig Felipe Javier Orellana Castro; prosjektmedarbeider Åpent Hus/Åpen scene Jonathan Castro (60 %), ansvarlig for Studio Tell-X Eivind Kvistvik, praksisplass og medarbeider på Åpent Hus, Fatima Abbas (30%), prosjektleder Linda Strandmyr (50 % i tre måneder, ellers timebasert), og prosjektmedarbeider Mercy Akadimah (timebasert i januar – mai, deretter 60 %)

Øvrige prosjektmedarbeidere og juniorlederen

Nick Bersha (20 % fra april), Karoline Fjugstad Wendelborg (timebasert), Serian Jeng (timebasert fram til 15. juni), Julie Herseth (timebasert), Ali Sawafi (timebasert), Samir Madad (timebasert), Rawaz Kemal (timebasert)

JobbX I 2015 var følgende personer ansatt ved JobbX: Avdelingsleder Matilda von Sydow, rådgiver Karen Bøhle Aarhus (i permisjon fra 15. februar til 15. juni), kursansvarlig Hafsa Maqbul (80 % fram til 15. august, 50% fra 15. august), kursansvarlig Serian Jeng (50 % fra 1. januar til 15. juni).

Rådgivning I 2015 var Emrullah Gürsel ansatt i 30 % stilling som leder for rådgivningstjenesten.

Øvrige kursholdere, rådgivere og ressurspersoner

Hilde Kullerud, Karlo O. Larsen, Lill Beate Jansen, Lill Beate Jansen, Runar Dankel, Siw-Randi Kaasereff, Somaya Fredriksen Elfarri, Torkel Rogstad, Linda Strandmyr, Fardin Abdullah, Alan Bendu, Ali Albetini Rolles, Ali Sawali, Camile Charles, Elvic Kongolo, Fatema Abbas, Ibrahima Diallo, Ibrahim Muse, Joel Ramirez, Johnee Likiasua, Luciano Wolman, Gemma Marian, Mariam Naeem, Mercy Akadimah, Mohamed Adan, Nimo Sofia Adan, Okeke Ekperedima, Olga Krasnova, Olivier Mukuthu (fram til 15. juni), Omar Rashid, Rawaz Kemal, Samantha Gurah, Samara Al Moussawi, Selomon Weldu, Sidra Khalid, Stephanie Alexandra Johansson, Najmuddin Uzbek, Zena L. Williams, Aisha Medhi, Kamran Karimi, Rakia Bihi, Miriam Mardan, Mizgin Algunerhan, Goran Scekcic, Kristina Sæther Sørheim, Samin Mehdi, Helen Ingrid Andreassen, Yen Yin Kwan, Seher Ayder.

Styret

Martha Rubiano Skretteberg, styreleder
Emrullah Gürsel, styrets nestleder
Sindre Bangstad, Sunil Loona, Knut Kjeldstadli, Bushra Ishaq og Hanne Løvstad
Hafsa Maqbul, ansattes representant
Vivian B. Sørensen, ansattes vararepresentant
Stian Amadeus Antonsen ble valgt på årsmøtet i 2015, men fratradte i mai pga. utenlandsopphold.

Kjønns- og etnisk likestilling

Antall ansatte 10 personer var fast ansatt i full stilling og av disse var 50 % kvinner og 50 % menn, og 50 % hadde majoritetsbakgrunn og 50 % minoritetsbakgrunn.

10 personer hadde deltidsstillinger, 40 % av disse var prosjektbaserte og varte deler av året, 60 % er fast ansatte. 70 % var kvinner og 30 % menn, 20 % hadde majoritetsbakgrunn og 80 % minoritetsbakgrunn.

Totalt 62 personer har mottatt lønn i heltids- eller deltidsstilling, i vikariat eller på timebasis i løpet av 2015. Av disse var 34 kvinner og 28 menn.

Etnisitet 79% av medarbeiderne har minoritetsbakgrunn, 21% majoritetsbakgrunn.

Etnisitet koblet med kjønn Av de 79 % ansatte med minoritetsbakgrunn er 51 % kvinner og 49 % menn. Av de 21 % ansatte med majoritetsbakgrunn er 69 % kvinner og 31 % menn.

Etnisitet koblet med ansettelsesforhold 27 % av medarbeiderne (17 ansatte) har vært/er ansatt i fast stilling. 59 % av disse har minoritetsbakgrunn, 41 % majoritetsbakgrunn.

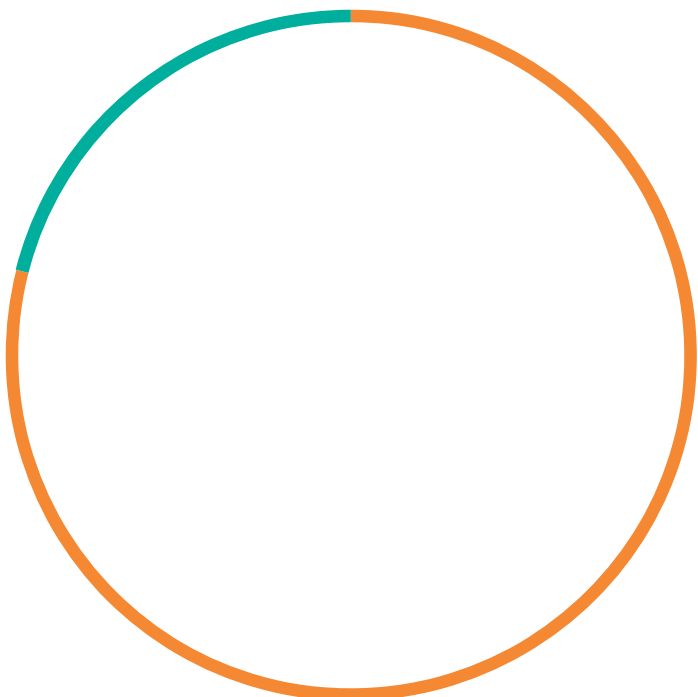
73 % av medarbeiderne (46 medarbeidere) har stått i midlertidige engasjement eller vært ansatt på timebasis, av disse har 85 % minoritetsbakgrunn, 15 % majoritetsbakgrunn.

Kjønn koblet med heltid/deltid 15 % av medarbeiderne (9 personer) sto i heltidsstilling og av disse var 55 % kvinner og 45 % menn.

13 % av medarbeiderne (8 personer) medarbeidere har vært ansatt i deltidsstillinger, av disse var 63 % kvinner, 38 % menn.

73 % av medarbeiderne (46 personer) har ansettelse eller engasjement på timebasis og av disse var 53 % kvinner og 47 % menn.

Høyt antall deltids/timestillinger Agenda X og særlig JobbX har et høyt antall medarbeidere som er ansatt på timebasis eller på kortere ansettelsesavtaler. Disse er kursholdere og juniorledere i aktiviteter som sommerleir m.m. I 2015 var 46 personer engasjert i JobbX og Agenda X på denne måten. Noen av disse er studenter og skoleelever. Den største gruppen er kursholdere på JobbX, der de fleste har dette engasjementet som en tilleggsbeskjeftigelse ved siden av jobb. Kursholdere har fast ansettelse, og melder seg på som kursholdere for de enkelte kurs og tjenester. De er kursholdere på månedlige jobbsøkerkurs på Antirasistisk Senter, mentorer på ukentlig drop-in og holder kurs eksternt.

Medarbeidernes etnisitet

- 79 % minoritetsbakgrunn
- 21 % majoritetsbakgrunn

Antirasistisk Senter's styre og sekretariat. Foran fra venstre: Sindre Bangstad, Rune Berglund Steen, Bushra Ishaq, Mari K. Linløkken, Martha R. Skretteberg, Ervin Kohn, Fatima Abbas, Seher Ayder, Hafsa Maqbul, Emrullah Gürsel, Hanne Løvstad, Anastasia Crickley (besøkende). Bak fra venstre: Vivian B. Sørensen, Shoab Sultan, Felipe Orellana Castro, Karen B. Aarhus, Knut Kjeldstadli, Mercy Akadimah, Maria Wasvik.

Nettverkssamlingene gjennom JobbX har blitt en viktig arena for min faglige utvikling. Det er et forum hvor jeg opplever å ha rom til å reflektere og utvikle meg som profesjonsutøver i møte med krav og forventninger på individ, gruppe og samfunnsnivå. Nettverkssamlingene har gått fra å være en luksus jeg har tillatt meg, til å bli en nødvendighet jeg prioriterer for å utøve arbeidet mitt på en bedre måte. Mye av dette beror på at rammene rundt samlingene er uformelle, men allikevel tydelige og strukturerte. Det er høg grad av kompetanse og relevant faglig tilnærming i samlingene, og jeg opplever balansen mellom faglig påfyll og rom for refleksjon over eget arbeid og arbeidshverdag som utviklende.

Tilbakemelding fra nettverksdeltager som har vært med siden 2013
